

Skoleleders beretning for året 2013

Det fælles

Året 2013 har været begivenhedsrigt. Det har været en særlig glæde og udfordring, at blive en større arbejdsplads. Personalerummet skiftede først på året indretning og udseende, så også børnehavens og vuggestuens opslagstavle fik plads her. Vi deltog fælles i en ”skridttæller” kampagne, og der stod af og til kage, som frit kunne fortæres af alle personaler. Vi er mødtes et par gange til fælles personalemøde – det ene - i september - et førstehjælpskursus, det andet med visioner for øje. Vi har været i grupper på tværs, travet ”den lille rute” og drøftet fremtiden i arbejdsformen ”walk and talk”.

Der er selvfølgelig mange ting, der fortsat skal samordnes, når nu to kulturer smelter sammen. Jeg ser hertil en stor parathed og imødekommenhed i hele personalegruppen, som måske allertydeligst kom til udtryk, da personalerummet på 3 dage blev ryddet og lavet om til vuggestuen ”Lærkereden”. Ingen muggen her, men straks et ønske om – hurtigst muligt igen at få et personalerum, så vi kan blive ved med at have et fælles sted at komme.

Fredag før påske blev de samlede personale ”beblomstret” af bestyrelsen, som en anerkendelse for arbejdet med at skabe gode pasnings-og læringsmiljøer for vores børn og som et ønske om, at vi må bibeholde et godt arbejdsmiljø, hvor samarbejde og fælleskab mellem enhederne er en vigtig værdi.

Meget passende fik vi i august en ny, fælles hjemmeside og et nyt, fælles logo. Det har betydet, at nyheder og billeder nemmere og hurtigere ligger opdaterede på hjemmesiden.

I vinterferien havde vi organiseret Fællespasning, hvor man skal aflevere og hente sit mammut-barn inde i børnehaven. Ligeså i sommerferien, hvor vi nu kun har lukket i 2 uger, og i efterårsferien. I Mammутten er der nu 18 flere dage med pasning på et år. Det har overvejende været en positiv oplevelse for børn og voksne.

Både børnehaven og Mammутten deltog i april i udstillingen ”Bjerringbro – min by”. Det er godt at gøre sig synlig ude i det kulturelle landskab.

Børnehaven - og her særligt udskolingsgruppen – deltager i skolens værkstedsemneuge ligesom de fra efterårsferien deltager i morgensang om onsdagen. De er også med i skolen til juleridagen, som jo efterfølges af den store, fælles bedsteforældredag i børnehaven, vuggestuen og Mammутten.

I maj og igen i oktober var børnehaven i Dalhytten, som vi lejer af FDF-Mammen til en meget fordelagtig pris. Hertil mærker vi, at forældrene bakker op og hjælper for at få denne oplevelse for børn og voksne til at klappe.

På denne plads vil jeg gerne have lov til at fremhæve Linda Jensen, leder af Børnehaven og Vuggestuen. Du har ydet en kæmpe stor og dygtig arbejdsindsats med at transformere den kommunale Malerklatten til en selvstændig Fribørnehave og -Vuggestue. Du er også en dygtig og troværdig ”sælger” og må derfor bære en stor del af ansvaret for de meget pæne børnetal i børnehaven og vuggestuen. Vi har naturligt nok haft rigtig meget samarbejde og mange snakke i det forløbne år – et samarbejde, som jeg sætter stor pris på.

Forårets lockout betød, at 3 lærere ikke havde adgang til arbejdspladsen i 26 dage og at deres arbejde ikke måtte udføres. Det gjorde, at der blev sat tilsyn på de yngste elever og at de større elever fik fri i ydertimerne. 5.- 6. klasse blev særlig hårdt ramt og havde fri onsdag og fredag. Den efterfølgende emneuge blev brugt til kompenserende undervisning.

Selv uden dette tiltag ville vi overholde minimumstimetallene, som de er meddelt os fra Undervisningsministeriet. I øvrigt er vi ikke, som friskole, forpligtet på disse, men

alene på at give en undervisning, der står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Lockouten faldt tidsmæssigt sammen med, at folkeskolen fik en ny lov at virke under. Det giver os som fri skole mulighed for at følge det, der sker i folkeskolen ... eller gøre noget andet. Vi har arbejdet hen over vinteren med mulighederne, og det vil i inden længe høre nærmere om.

Personale

I Vuggestuen vendte Nina Christensen i foråret tilbage fra barsel. Vita Vestergaard blev fastansat 1. april efter et kortere vikariat. Rasmus Dalsgård har været PAU-studerende indtil midt i august, og Benjamin B. Preisler har fungeret som vikar det meste af året.

Steffen Thier blev den 1. februar 2013 afløst af Susanne Falckenberg som pædagogstuderende i lønnet praktik. 1. august fik vi så Michael Dalgaard i et halvt år.

I maj begyndte Betty Madsen i Mammuten i en virksomhedspraktik. Vi aftalte et forløb frem til september, hvor Betty blev ansat i 6 måneder i en flexlønstilling.

Almindeligvis nævner jeg ikke i denne beretning udmeldelse af elever, og da slet på denne plads, men vil gøre en undtagelse i år. Rasmus Ørsnæs blev udmeldt af Mammen Friskole efter at have gået her til og med 6. klasse. Rasmus har rygmarvsbrok og er kørestolsbruger. Skolens formåen for at imødekomme Rasmus behov - fagligt, socialt og menneskeligt - ville reelt ikke være til stede i skoleåret 2013-14.

Det havde så som konsekvens, at Rasmus' støttelærer og handicaphjælper Jane Mikkelsen blev opsagt til den 31. juli 2013. Alligevel havde vi den glæde, at Jane kunne og ville være vikar hos os i efteråret, først for Sonja og siden i Mammuten for Lene, som havde en planlagt sygemelding på en måneds tid i efteråret.

Anna Marie Mortensen blev i juni- efter nøje overvejelse i bestyrelsen - opsagt til den 31. december 2013. Bestyrelsen havde besluttet, at det administrative kontorarbejde for både friskolen, børnehaven og vuggestuen skulle varetages af en ekstern samarbejdspartner. Valget faldt på TopBogføring ved Jytte Frausing. Til daglig er det Ulla Hall, som laver arbejdet på skolen og betjener sig af de systemer, vi benytter.

Anna Marie blev sygemeldt i juni. Ulla begyndte derfor den 1. august på kontoret.

Sonja Andersen blev sygemeldt i september.

Da vi i ledelsen ikke fandt, at der var andre funktioner på Mammen Fri, som hun kunne varetage, og som vi kunne tilbyde hende, blev Sonja i december opsagt fra sin stilling ved Mammen Friskole til den 30. juni 2014

Til at varetage Sonjas skema havde vi, som tidligere nævnt, Jane Mikkelsen som vikar. Siden varetog Mette Kryger ledelsen af børnehaveklassen, mens Sabrina Kjær Andresen vikarierede i et blandet skema i indskoling.

Diverse

Bestyrelsen besluttede, at Torsdagsbrevet ikke skulle sendes med børnene hjem i papirform, men sendes via e-mail til alle familier.

Skolelederen fik bevilliget 2 moduler af en lederuddannelse, som begyndte i september.

De fuldtidsansatte lærere har i skoleåret 2012-13 været ansat 99,5%. Fra 1. august 2013 er de fleste tilbage på 100%.

Regnskabet viser et overskud på 544.766 kr. mod budgetteret 266.405 kr.. Det er meget tilfredsstillende. Heraf bidrager Mammen Fribørnehave med et overskud på 244.477 kr. og SFO/Mammutteren med 39.823 kr.. Det er et meget tilfredsstillende resultat, som bidrager til, at vi kan foretage større, samlede investeringer i fremtiden. Det er også et sundhedstegn at de forskellige dele af virksomheden hver især bidrager med overskud. Vi har i en årrække haft fokus på Mammutteren, som så ud til at give underskud isoleret set. Det er der nu rettet op på.

Elevtallet pr. 5/9-2013 var 92 mod 82 den 5/9-2012 ... altså en fremgang på 10 elever eller 12,2% om man vil. Det er i sig selv medvirkende til at styrke økonomien, da vi ikke har ansat flere lærere til at varetage undervisningen, blot sat ansættelsesgraderne lidt op.

I 2013 begyndte 15 børn i børnehaveklassen. 2 har forladt os igen ...

I 2014 har vi p.t. skrevet 11 børn op til børnehaveklassen. Heraf 2 børn "udefra".

Fadervor og ansvar

Da Mammen Friskole begyndte sit virke i 2004 blev der bedt Fadervor til morgensang. Det var en tradition, som jeg havde bragt med mig fra Glamsbjerg Fri- og Efterskole på Fyn, hvor jeg havde været friskolelærer i snart 16 år. På Mammen Skole blev der også bedt Fadervor et par gange om ugen. Således føjede dette islæt sig til en af skolens værdier: Dansk kultur og tradition.

Indtil 1976 var et af folkeskolens formål at forkynde den kristne tro, mens retten og pligten til forkyndelse indenfor de Grundtvig-Koldske friskoler alle dage har været mere nuanceret.

Grundtvig var præst, og selvom han mente, at "mennesket er et guddommeligt eksperiment af stov og ånd", skulle skolen ikke være forkyndende. Han mente faktisk, at kirken skulle være helt adskilt fra både skole og stat.

Skolen skulle være "livets skole". Det levende ord, samtalen og fortællingen skulle erstatte latinskolens ("den sorte skoles") boglærdom, terperi og udenadslære.

Christen Kold var lærer og inspireret af Grundtvig, men Kold mente, at forkyndelsen hørte til i skolen. I det hele taget betragtede Kold skolen som en forlængelse af hjemmet. Her tales om "børn" og ikke "elever", "skolestuer" og ikke klasseværelser.

I de første ni år af Mammen Friskoles liv har jeg troligt og med klangbund i mig selv fortalt nye forældre, at vi fremsagde Fadervor efter den første morgensang, som tit er en salme. Begrundet i "dansk kultur og tradition".

Jeg har ladet mig anfægte af forældres og medarbejderes synspunkt, at Fadervor er en personlig sag, hjemmets opgave, et kirkeligt og trosligt anliggende.

Til Morgensang beder vi nu ikke mere Fadervor. Vi har vi forpligtet os til at fortælle en lille historie – om dagen, en hændelse, noget til eftertanke, en historie læst op i ugens løb osv.. Altså med fokus på menneskelivets og naturens mangfoldighed og forhåbentlig en kilde til undren, en visning af undere = undervisning.

På Mammen Friskole vil vi fastholde det oprindelige værdigrundlag- også i disse omskiftelige tider:

"Mammen Friskoles idegrundlag er det Grundtvig-Koldske livs- og skolesyn.

Mammen Friskole har som mål at være den lokale skole, som formår at rumme en mangfoldighed af elever fra nær og fjern.

Vi ønsker at være en skole, med plads til forskellighed og hvor alle tager ansvar for hinanden."

Ja, vi skal tage ansvar for hinanden selvom den "anden" er anderledes, forskellig fra mig. Det bedste, man kan gøre for sit barn, er, at støtte den klasse eller gruppe, som barnet er del af.

Ikke ved at sige: "Du må ikke lege med "Kim", for han er en skidt knægt og de ryger derhjemme ..."

men ved at hjælpe med at en legeaftale bliver en god oplevelse.

I skolen laver vi – særligt i de små klasser – regler for, hvordan man leger i frikvarteret. "Du må ikke sige nej!" lyder det engang imellem. Det er vigtigt at forældrene anerkender dette arbejde og støtter det – også ved at tage ansvar for, at også de "anderledes" og dem med resourcesvagere forældre – bliver inddraget i fællesskabet. Også ved at aktivt at inddrage forældrene selv i fællesskabet.

Et organiseret udtryk for dette er bestyrelsens "føl-ordning", hvor nye forældre får en "hest"/(et bestyrelsesmedlem), som vejleder ind i det fællesskab, vi har opbygget her ... med rengøring, arbejdsweek-end, udvalg osv..

Men det er endnu vigtigere, at det også forgår u-organiseret.

Overvej, i hvilke sammenhænge, du selv kan blive "hest".

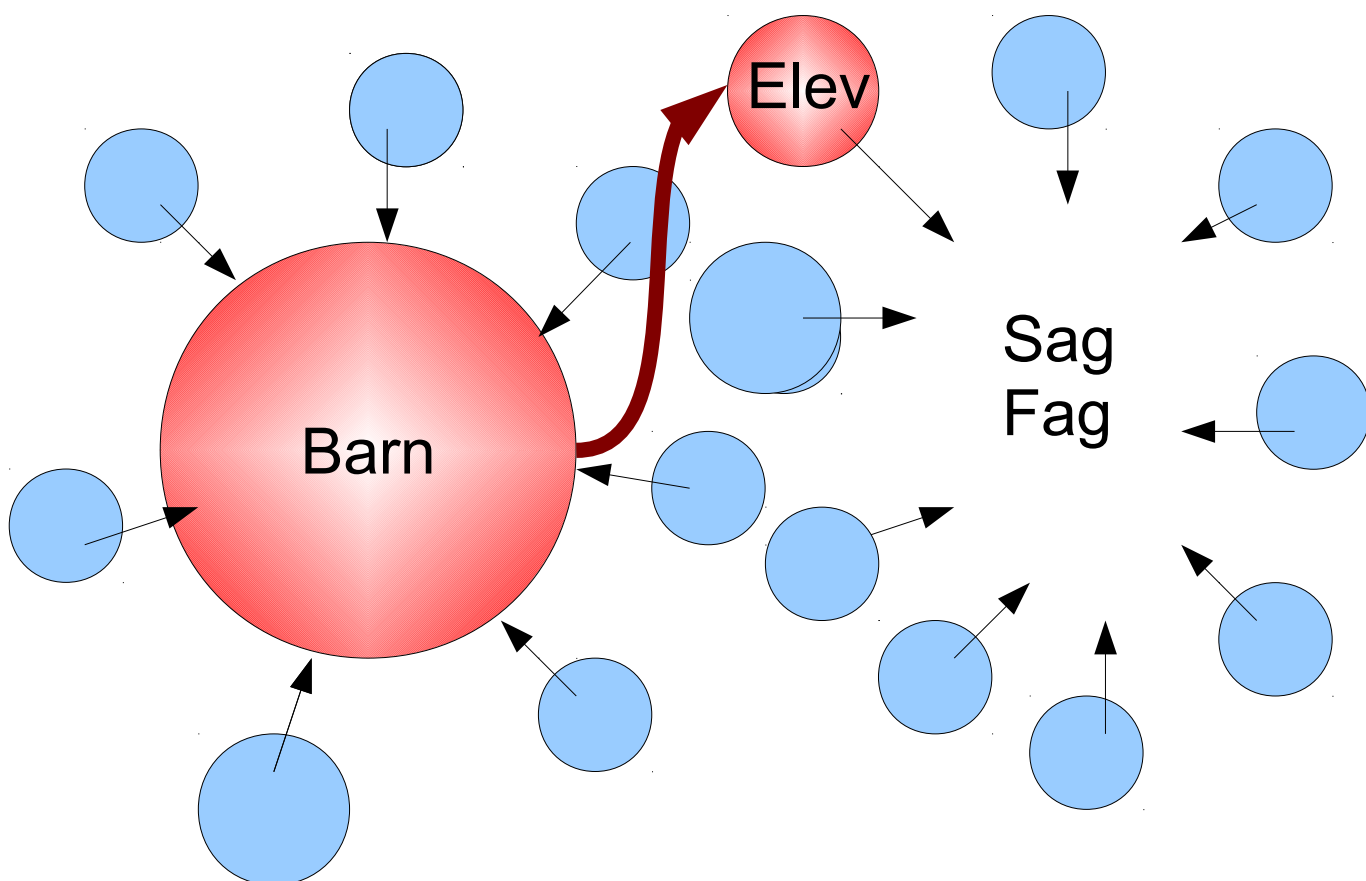
"Skal vi ikke sidde sammen til skolefesten?" ... kunne det lyde.

Eller pr. telefon: "I kommer da til generalforsamlingen!? Kunne børnene ikke blive passet sammen?"

Sådan kunne du aktivt tage ansvar for den "anden" og for et styrket fællesskab.

Fra centrum til periferi

Skolen er det kulturskabte mødested, hvor samfundets krav, forventninger og viden mødes med barnets mangeartede behov og nysgerrighed. I skolen bliver barnet til elev og skal gradvist acceptere at kunne udsætte egne umiddelbare behov til fordel for dagsordener, som læreren, læs samfundet, har bestemt eller som er hensigtsmæssige, hvis en leg eller et arbejde og undervisning skal kunne fungere. Barnet skal altså støttes i gradvist at bevæge sig fra at opfatte sig som værende i centrum til at se sig selv som en del af periferien, hvorfra sagen, faget, verden, de andre, som er inde i centrum, betragtes og anskues.

Denne bevægelse er blevet trægere.

Børn er i dag langt mere i centrum i familierne end for blot 1½ generation siden ("da jeg var barn").

Før vidste børn oftest hvor deres forældre var.
I dag ved forældrene hvor børnene er.

Nu er familiens indre liv ikke mit eller skolens område, men jeg vil alligevel appellere til støtte fra familierne til vores arbejde med at forme børnene til elever. Der må være noget derhjemme, som man skal, selvom det er træls. Der må være sager, som mor og far ikke vil diskutere. Det vil efter min overbevisning også være en god ballast, at give sine børn og unge mennesker med på den videre vej ud i uddannelsessystemet og arbejdslivet.

Jeg vil gerne sige tak til personalet. I møder babyerne, børnene og de unge mennesker hver dag. I stiller udviklings- og læringsmuligheder op, og i "viser dem under" - i underviser. I bringer jeres personlighed og jeres eget liv og interesser i spil. I skaber rammerne for den gode trivsel – den gode stemning, som præger – eller skal præge - MammenFri. Det bedste, vi kan give børnene, er, at vi kan trives sammen, at vi kan håndtere uenigheder på en værdig måde, at vi har "plads til forskellighed og ... tager ansvar for hinanden".

Vi går ind i de konflikter, der må være børnene imellem – Vi undgår dem ikke.
Vi ser skolens liv og trivsel som et fælles anliggende.

Også tak til bestyrelsen for samarbejdet i det forgangne år.

Til sidst skal der lyde en tak til skolens nære berøringsflade:

Menighedsrådet i Mammen sogn og pastor Bjarne Markussen /vikar!!!/ Jørn A. Pedersen

MIF og Ungdomsklubben som lejer lokaler her på skolen.

FDF, som er gode til at informere, når vi har sammenfald af arrangementer.

Købmanden i Mammen, som man opfordres til at støtte ved at handle der.

Sundhedsplejerske og skolepsykolog, der har deres gang på skolen.

Skolekreds og kontakter ude i byen – det være sig Håndværkere, forretningsdrivende såvel som foreninger og enkeltpersoner, Viborg Kommune, Nørugaards Højskole og vore nabofriskoler.